

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudkyň Mgr. et Mgr. Lenky Bahýřové, Ph.D., a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., v právní věci

žalobce: **L. L.**
bytem H. 24, Z.

proti

žalovaný: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2016, č. j. 42270/16/5100-31462-711180

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 27. 9. 2016, č. j. 42270/16/5100-31462-711180 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl potvrzen platební výměr Finančního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 16. 10. 2015, č. j. 6308989/15/2010-70461-106776 (dále jen „platební výměr“). Platebním výměrem byla žalobci vyměřena podle pomůcek daň z převodu nemovitostí ve výši 48 000 Kč, a to na základě zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí (dále jen „zákon o trojdani“) ve spojení s ust. § 57 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabývání nemovitých věcí (dále jen „zákonné opatření Senátu o dani z nabývání nemovitých věcí“) a podle ust. § 145 odst. 1 ve spojení s ust. § 98 a § 147 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „daňový řád“).

2. V podané žalobě žalobce nejprve popsal svůj špatný zdravotní stav a špatnou finanční situaci, načež uvedl, že se svým kamarádem sepsal smlouvu o prodeji předmětné nemovitosti (bytové jednotky), která měla připadnout dceři kamaráda. Jako kupní cenu si domluvili částku 2.000.000,- Kč. Žalobce byl však dle svého tvrzení podveden a tuto částku nikdy neobdržel. Jeho kamarád s ním nekomunikuje a žalobce zjistil, že takto měl údajně podvést i další osoby. Žalobce podal trestní oznámení, trestní věc však byla usnesením policejního orgánu odložena. V řízení před civilním soudem pak obhájce žalobce údajně postupoval nesprávně, když ve věci podal žalobu na určení vlastnictví a další kroky neučinil.
3. Žalobce uvedl, že se stal obětí podvodu, nebyla mu zaplacená kupní cena a není spravedlivé ani etické po něm požadovat zaplacení daně, když finančními prostředky nedisponuje. Zároveň poukázal na to, že v kupní smlouvě bylo stanoveno, že daň z převodu nemovitosti zaplatí kupující a nikoliv prodávající (žalobce).
4. Žalovaný navrhl, aby byla žaloba zamítnuta. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že závažný zdravotní stav či nepříznivá životní situace žalobce nemůže být z pohledu vzniku předmětné daňové povinnosti ani z pohledu zákonnosti následného stanovení daně relevantní. Žalobcem tvrzené skutečnosti nemohl vzít správce daně ve fázi nalézacího řízení v potaz, neboť nebyly relevantní pro účely správného zjištění a stanovení daně. V daném případě došlo podle kupní smlouvy k úplatnému převodu vlastnického práva z žalobce na kupujícího. Žalobci tudíž vznikla ze zákona daňová povinnost na dani z převodu nemovitostí, neboť dnem právních účinků vkladu práva do katastru nemovitostí nastala skutečnost, která je předmětem daně z převodu nemovitostí. Žalobce byl v souladu s ust. § 21 odst. 2 písm. a) ve spojení s ust. § 9 odst. 1 zákona o trojdani povinen podat daňové přiznání k dani z převodu nemovitostí nejpozději do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž byl zapsán vklad práva do katastru nemovitostí, a v souladu s ust. § 18 odst. 2 zákona o trojdani daň v téže lhůtě i uhradit.
5. Žalovaný dodal, že na otázku vzniku výše uvedených povinností žalobce či zákonnost stanovení daně nemohla mít vliv ani skutečnost, zda došlo k zaplacení kupní ceny či nikoliv. I pokud by právní účinky kupní smlouvy následně pominuly, bylo by nutno konstatovat, že povinnost daň přiznat a uhradit žalobci vznikla a předmětná daň byla vyměřena v souladu se zákonem. Žalobce by se za dané hypotetické situace mohl pouze domáhat prominutí daně dle ust. § 25 odst. 3 zákona o trojdani. Nezákonnost stanovení daně by bylo možno konstatovat pouze tehdy, pokud by se kupní smlouva, na základě které byla žalobci daň z převodu nemovitostí vyměřena, posléze ukázala jako absolutně neplatná, neboť v takovém případě by daňová povinnost žalobci od počátku nemohla vzniknout (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2015, č. j. 6 Afs 161/2014 – 84). V nyní posuzovaném případě však žalovaný dospěl k závěru, že kupní smlouvu nelze považovat za neplatnou. V souvislosti s tím žalovaný dále odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí v té části, kde se vypořádal s námitkou absolutní neplatnosti kupní smlouvy uplatněnou žalobcem v odvolání.
6. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Dospěl přitom k závěru, že žaloba není důvodná.

7. Z podané žaloby je zřejmé, že žalobce nesouhlasí s vyměřením daně z převodu nemovitostí, neboť mu kupující nezaplatil kupní cenu, a dále z toho důvodu, že si v kupní smlouvě ujednal, že tuto daň zaplatí kupující a nikoliv žalobce jakožto prodávající.
8. Zákonným opatřením senátu o dani z nabytí nemovitých věcí byl s účinností ode dne 1.1.2014 zrušen zákon č. 357/1992 Sb., o trojdani. Podle § 57 tohoto zákonného opatření platí, že *pro daňové povinnosti u daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související, vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákonného opatření Senátu, se použije zákon č. 357/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákonného opatření Senátu.*
9. Podle § 3 daňového řádu *daňová povinnost vzniká okamžikem, kdy nastaly skutečnosti, které jsou podle zákona předmětem daně, nebo skutečnosti tuto povinnost zakládající.* Pro daňové řízení v této věci je rozhodující ten okamžik, kdy nastaly právní účinky vkladu práva do katastru nemovitostí, tj. kdy nastaly skutečnosti zakládající daňovou povinnost, tedy převod vlastnického práva (v posuzovaném případě k tomu došlo dne 4. 5. 2010). Lze tak konstatovat, že v daném případě je relevantní užití zákona o trojdani ve znění účinném ke dni vzniku daňové povinnosti.
10. Podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o trojdani je poplatníkem daně z převodu nemovitostí *převodce (prodávající); nabyvatel je v tomto případě ručitelem.*
11. K žalobní námitce, že kupní smlouva obsahovala ujednání o zaplacení daně z převodu nemovitostí ze strany kupujícího, soud uvádí, že daňové zákony upravují veřejnoprávní vztahy, u kterých neplatí možnost volby přenosu zákonné (daňové) povinnosti. Zákaz přenosu daňové povinnosti vyplývá z § 241 daňového řádu (obdobně jako předtím z § 45 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků), podle něhož *dohoda, podle níž daňovou povinnost ponese místo daňového subjektu zcela nebo částečně jiná osoba, není vůči správci daně účinná; to neplatí, pokud jiná osoba plní povinnost, která této osobě vznikla v důsledku zajištění daně podle zákona.*
12. Jak se k tomu uvádí rovněž v odborné literatuře, jejíž závěry lze vztáhnout i na projednávanou věc, *„[s]joukromoprávní vztahy jsou založeny na zásadě rovnosti stran; naproti tomu veřejnoprávní vztahy jsou založeny na principu, že správní orgán autoritativně a jednostranně zasahuje a rozhoduje na základě zákona i proti vůli adresátů právních norem. (...) Dohody uzavřené s tím, že daňovou povinnost ponese místo daňového subjektu zcela nebo částečně jiná osoba, nejsou pro daňové řízení právně účinné (...). Daňová povinnost je povinností veřejného práva; vzniká na základě skutečností stanovených zákonem a má tedy povahu veřejnoprávního závazku. Zákon kogentně upravuje i to, který subjekt tuto povinnost má. Z toho pak vyplývá samotná povaha závazku, že totiž povinný subjekt nemůže smluvně převést tuto povinnost na jinou osobu; výjimku může stanovit zákon. Dohody o přenosu daňové povinnosti mohou zakládat pouze vztahy občanskoprávní a tedy i jejich plnění lze vymáhat pouze cestou občanskoprávní. I v případě, že předmětem dohody je skutečnost, že daňovou povinnost místo daňového subjektu ponese někdo jiný, bude správce daně vždy požadovat splnění daňové povinnosti na tom, komu ji zákon ukládá“* (Pelc, Vladimír. Daň z převodu nemovitostí. Komentář k § 8, Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, s. 20.).

13. Lze tak shrnout, že daňová povinnost je povinností veřejného práva, vzniká na základě skutečností stanových zákonem a má povahu veřejnoprávního závazku. Zákon přitom kogentně upravuje, který subjekt tuto povinnost (zaplatit daň) má; v posuzovaném případě je to žalobce jako prodávající. Správce daně proto postupoval správně, jestliže úhradu daně z převodu nemovitosti požadoval po žalobci jakožto prodávajícím, nikoliv po kupujícím, a to i přes ujednání obsažené v kupní smlouvě.
14. Pokud žalobce uváděl, že byl podveden, resp. namítal-li neplatnost kupní smlouvy, ze spisového materiálu vyplývá, že k totožné odvolací námítce žalovaný s ohledem na tvrzení žalobce o podaném trestním oznámení vyzval policejní orgán k poskytnutí informací vyplývajících z vedeného trestního řízení (výzva ze dne 5. 8. 2016, č. j. 34532/16/5100-31462-711180).
15. Z usnesení policejního orgánu ze dne 6. 6. 2014, č. j. KRPA-437495-16/TČ-2013-001475, které nabylo právní moci dne 27. 6. 2014, vyplynulo, že podle § 159a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů, byla odložena trestní věc pro podezření ze spáchání zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. d) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, kterého se měl dopustit podezřelý (kupující) tím, že v roce 2010 se žalobce domluvil se svým tehdejším kamarádem na tom, že jeho kamarád, resp. jeho dcera, odkoupí žalobcovu bytovou jednotku v Praze. Ohledně toho spolu sepsali u notáře kupní smlouvu dne 29. 4. 2010, přičemž cena bytu činila 1 600 000 Kč, částka ve výši 1 552 000 Kč měla být uhrazena na účet nebo k rukám žalobce, částka ve výši 48 000 Kč měla být zaslána na příslušný účet správce daně. Následně na základě kupní smlouvy došlo k převodu vlastnictví k uvedenému bytu, ale kupní cena nebyla do dnešního dne ze strany kamaráda žalobce uhrazena, i když dcera kamaráda žalobce si na předmětný byt vzala hypoteční úvěr.
16. V odůvodnění výše uvedeného usnesení o odložení trestní věci se pak uvádí, že bývalý kamarád žalobce tvrdil, že žalobci předal částku ve výši 1 200 000 Kč. Tuto částku financoval z prodeje rekreační chaty, což doložil kopií kupní smlouvy na částku 1 881 000 Kč. Z těchto peněz financoval byt pro svoji dceru, která mu peníze po vyřízení hypotečního úvěru vrátila. Dále uvedl, že částku ve výši 400 000 Kč stále žalobci dluží, na což však sepsali směnku ze dne 20. 10. 2010, přičemž je připraven žalobci peníze zaslat. Dále se v usnesení uvádí, že ve spisovém materiálu je uvedena plná moc ze dne 20. 4. 2010, která slouží jako doklad o převzetí částky 1 200 000 Kč L. L.. Bylo provedeno odborné vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví technické zkoumání dokladů a písemností, za účelem zjištění, zda byl text v plné moci ze dne 20. 4. 2010 dodatečně pozměněn. Z odborného vyjádření ze dne 26. 8. 2011 vyplývá, že text uvedené plné moci dodatečně pozměněn nebyl. Žalobce při podání vysvětlení dne 23. 6. 2011 uvedl, že plnou moc skutečně podepsal, což je potvrzeno i v dopise od úřadu městské části pro Prahu 10 ze dne 12. 9. 2011. Policejní orgán tak konstatoval, že do dne vydání usnesení nebyla žalobci vyplacena cena za byt v plné výši, avšak vzájemné finanční vyrovnání žalobce a kupujícího spadá do příslušnosti civilních soudů. S odkazem na ust. § 12 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestního řádu (zásada subsidiarity trestního řízení) pak policejní orgán trestní věc odložil.
17. Náhledem do veřejného registru (<http://infosoud.justice.cz>) dále žalovaný zjistil, že Obvodní soud pro Prahu 10 ve věci vedené pod sp. zn. 28 C 106/2011, kterou sdělil žalobce v podaném odvolání, vedl řízení ve věci určení vlastnictví k nemovitosti. Dne

10. 10. 2013 (v právní moci téhož dne) usnesením věc zastavil z toho důvodu, že návrh byl vzat žalobcem zpět.

18. Soud dále ověřil, že ve spisovém materiálu se nenachází žádné jiné rozhodnutí či listina, jež by prokazovaly, že by kupní smlouva byla neplatná. Pro úplnost nutno podotknout, že žalobce žádnou takovou listinu nepředložil ani v rámci podané žaloby.
19. Na základě shora uvedeného tedy žalovaný správně dovodil, že neexistuje žádná pochybnost o tom, že by uzavřená smlouva mezi žalobcem a kupujícím byla neplatná, přičemž ani soud po prozkoumání spisového materiálu nedospěl k jinému závěru.
20. K tomu lze dodat, jak uváděl rovněž žalovaný, že v článku 3 písm. a) kupní smlouvy bylo stanoveno, že částka 48 000 Kč odpovídající dani z převodu nemovitosti bude kupujícím uhrazena na příslušný účet správce daně poté, co „*prodávající předloží kupujícímu tuto kupní smlouvu opatřenou razítkem katastrálního úřadu s vyznačenou právní mocí vkladu a předloží kopii přiznání k dani z převodu nemovitostí opatření podacím razítkem správce daně a čísla účtu příslušného finančního úřadu.*“ Vzhledem k tomu, že prodávající nepodal daňové přiznání [§ 21 odst. 2 písm. a) zákona o trojdani], a to ani po výzvě, a daň mu byla vyměřena podle pomůcek k úhradě daně z převodu nemovitostí [§ 145 odst. 1 ve spojení s § 98 a § 147 daňového řádu], nebyly splněny podmínky, stanovené v kupní smlouvě pro to, aby daň z převodu nemovitostí zaplatil kupující tak, jak požaduje žalobce.
21. Lze shrnout, že správní (daňové) orgány postupovaly při rozhodování v dané věci v souladu se zákonnými předpisy. Pokud žalobce tvrdil, že mu kupní cena podle uzavřené kupní smlouvy nebyla zaplacená, tato otázka je pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí, které se týká daňové povinnosti žalobce, zcela irrelevantní. O případném nároku žalobce na zaplacení kupní ceny není oprávněn rozhodovat finanční orgán ani tento soud, nýbrž výlučně soud v rámci civilního řízení.
22. Protože e vznesené žalobní námitky nejsou důvodné, soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl. Učinil tak bez jednání, neboť žalobce se na výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřil a žalovaný s projednáním věci bez jednání souhlasil.
23. O náhradě nákladů řízení účastníků řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci nebyl úspěšný, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. srpna 2019

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu